

ความรัก ความหลอกลวง และศีลธรรม: วิเคราะห์การหลอกลวง
ในสังคมออนไลน์ กรณีผู้ชายตกเป็น “เหยื่อ”
ผ่านแนวคิดปิตาธิปไตยและจริยศาสตร์เชิงกรณียธรรม

Love, Deception, and Morality: Analyzing Online
Romance Scams Against Male Victims
Through the Lens of Patriarchy and Deontological Ethics

ณัฐสิทธิ์ ห่อทองคำ

Natthasit Hothongkham

นักวิชาการศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มอำนวยการและกิจการพระพุทธศาสนา

Religions Affairs Technical Officer Prachin Buri Provincial Office of Buddhism.

Email: natthasit.tao@gmail.com

ตอบรับบทความ (Received) : 25 มิถุนายน 2568

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 23 กรกฎาคม 2568

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 5 สิงหาคม 2568

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 27 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงลบลอกลงในสังคมออนไลน์ โดยศึกษากรณีที่ผู้ชายตกเป็นผู้ถูกระงับในฐานะ “เหยื่อ” ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังไม่ค่อยได้รับความสนใจในทางวิชาการเท่าที่ควร บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาระบบปิดกั้นโดย ส่งผลอย่างไรต่อภาพลักษณ์ของผู้ชายในฐานะ “เหยื่อ” โดยเฉพาะกับค่านิยมที่สังคมคาดหวังให้ผู้ชายต้อง “เข้มแข็ง มีเหตุผล และไม่ยอมตกเป็น “เหยื่อ” ในความสัมพันธ์” (2) เพื่อวิเคราะห์การกระทำของทั้งฝ่ายผู้กระทำและผู้ถูกระงับภายใต้แนวคิดจริยศาสตร์เชิงกรณีธรรมของอิมมานูเอล คานท์

ผลการศึกษาพบว่า ระบบปิดกั้นโดยมีอิทธิพลอย่างมากต่อผู้ชายในฐานะ “เหยื่อ” ในลักษณะที่ต้องปิดบังความเปราะบางของตน เพื่อต้องการที่จะรักษาศักดิ์ศรีหรือสถานภาพของความเป็นชาย จากนั้นเมื่อพิจารณาตามกรอบแนวคิดจริยศาสตร์เชิงกรณีธรรมของอิมมานูเอล คานท์ พบว่า ผู้กระทำ/ผู้ล่อลวง ทำผิดจริยธรรมอันเนื่องมาจากมนุษย์ใช้มนุษย์เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ และยังละเมิดต่อกฎสากล อันเป็นกฎศีลธรรม ในส่วนของผู้ถูกระงับ/เหยื่อ จะทำผิดจริยธรรมก็ต่อเมื่อเหยื่อที่ถูกล่อลวงนั้น ต้องการช่วยเหลือผู้ล่อลวง ด้วยทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่น ๆ เพื่อหวังบางสิ่งบางอย่างจากเขา เพราะไม่ประกอบไปด้วย เจตนาดี ในขณะเดียวกัน หากผู้ถูกระงับ/เหยื่อ นั้นช่วยเหลืออันเป็นไปตามหน้าที่ (หน้าที่ความเป็นมนุษย์) ก็นับว่าถูกจริยธรรม ถึงแม้ว่าผลที่ตามมาจะนำมาซึ่งการสูญเสียบางสิ่งบางอย่างไป แต่หากเหยื่อเป็นประเภทโดนล่อลวงซ้ำซากถึงจะรู้ว่าตนนั้นถูกล่อลวงก็ยังยอมเป็นผู้ถูกระงับก็นับว่าเป็นการผิดจริยธรรม อันเนื่องมาจากการไม่เคารพในหน้าที่ของตนเอง หรือการไม่เคารพในศักดิ์ศรีของตน และยอมให้ตนเองตกเป็นเครื่องมือของผู้อื่น

คำสำคัญ: การล่อลวง ผู้ชายตกเป็นเหยื่อ ระบบปิดกั้นโดย
จริยศาสตร์เชิงกรณีธรรม

Abstract

This article prioritizes on studying the analysis of deceptive relationship in online romance scams where men are framed as 'victims'. This topic has received relatively limited attention in academic discussion. Therefore, this article aimed (1) to examine how patriarchy affects the image of men as “victims,” particularly in relation to social expectations that men must be strong, rational, and not seen as victims in romantic relationships, and (2) to analyze the actions of both the perpetrator and the victim through the framework of deontological ethics as proposed by Immanuel Kant.

The findings revealed that patriarchy had a strong influence on how men experienced victimhood, particularly in the way they felt compelled to conceal their vulnerability in order to preserve their dignity or masculine identity. When considering Immanuel Kant deontological ethics, it is evident that the perpetrator or scammer acted unethically by using human beings merely as a means to an end, rather than treating them as ends in themselves. This exploitation for personal gain also violates the universal moral law known as the Categorical Imperative. However, the victim is considered to act unethically only if they attempt to assist the scammer with their property or other resources in hopes of gaining something in return, because such actions lack good will. At the same time, if the victim acts in accordance with their duty (as a human being), such behavior is considered ethical, even if the outcome results in some form of loss. However, if the victim is repeatedly deceived and continues to allow themselves to be exploited despite knowing they are being deceived, this is considered unethical. Such behavior reflects a failure to respect one’s own duty or dignity, effectively permitting oneself to become a mere instrument for others.

Keywords: Deceptive, Male Victims, Patriarchy, Deontological Ethics

1. บทนำ

ในปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว สังคมออนไลน์เป็นพื้นที่หนึ่งที่ทำให้มนุษย์ได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นพื้นที่ระบายนอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด การปลดปล่อยตัวตน สร้างประโยชน์ให้แก่มนุษย์ในหลากหลายด้าน แต่ในขณะเดียวกันพื้นที่ดังกล่าวกลับเป็นพื้นที่ที่มนุษย์อีกกลุ่มหนึ่งได้ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์บางอย่าง หนึ่งในนั้นคือการใช้ความรักเป็นเครื่องมือในการหลอกลวงผู้คน (Romance Scam) ให้เสียทรัพย์ เสียใจ ไปถึงการเสียชีวิต ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาหนึ่งทางด้านจริยธรรมที่น่าสนใจ

จากข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การหลอกลวงในพื้นที่สังคมออนไลน์โดยใช้ความรักเป็นเครื่องมือในการหลอกลวง ได้มีผู้เสียหายจากการถูกหลอกในเรื่องดังกล่าวทำให้เสียทรัพย์สินรวมกันแล้วเป็นมูลค่าความเสียหายถึง 6,000 ล้านบาท และในช่วงระหว่างปีพุทธศักราช 2561–2562 พบว่า ประเทศไทยมีผู้ได้รับความเสียหายในเรื่องเดียวกันมากกว่า 300 ราย เสียหายเป็นมูลค่ากว่า 190 ล้านบาท¹ และจากตัวเลขของศูนย์บริการรับแจ้งความออนไลน์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องของความสัมพันธ์เชิงหลอกลวง (Romance Scam) ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2565 ถึง 31 มกราคม พ.ศ.2567 พบว่า มีคดีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวถึง 3,232 คดี นับเป็นมูลค่าทั้งสิ้นกว่า 1,154 ล้านบาท²

ปัญหาความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ หรือการใช้ความรักเป็นเครื่องมือในการหลอกลวง (Online Romance Scam) จะพบว่าไม่ได้มีแต่เพียงประเทศไทย

1. กรุงเทพธุรกิจ, เปิดความเสี่ยง ‘รักออนไลน์’ อินเลิฟแบบไหน ไม่ถูกหลอก, ออนไลน์, <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/865858>. [12 มิถุนายน 2568].

2. Napaporn Panitchart, ดีอี เตือน! วาเลนไทน์ คนโสดระวัง “Romance Scam” เผยช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีคดีหลอกให้เปย์แล้วเททิ้ง สูญเงินกว่า พันล้านบาท, ออนไลน์, <https://www.thebangkokinsight.com/news/politics-general/general/1274272>. [12 มิถุนายน 2568].

เท่านั้นที่ประสบกับปัญหาดังกล่าว จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า ในปีคริสต์ศักราช 2022 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการรายงานว่าได้สูญเสียเงินเป็นมูลค่ารวมถึง 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในเรื่องของการหลอกลวงทางความรัก รวมไปถึงผลกระทบทางด้านสุขภาพ พบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวงทางความรัก จะมีสภาวะอารมณ์ความรู้สึกทางอารมณ์และสุขภาพจิต ทั้งในเรื่องของการเศร้าโศก ความอับอาย ความวิตกกังวล เป็นบาดแผลทางจิตใจ จากการวิจัยยังพบอีกว่า มีผู้ถูกระงับอีกหลายคนที่ประสบกับภาวะโรคซึมเศร้า โรคเครียดหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PTSD) และจากการวิจัยดังกล่าวยังพบว่าหนึ่งในเหยื่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการหลอกลวงทางความรัก ได้มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย³ จากสำนักข่าว AP News พบว่า มีเหยื่อจากการถูกหลอกลวงทางความรักเป็นชายสูงอายุ จำนวน 4 คนที่ถูกหลอกลวงผ่านแอปหาคู่ที่โดยถูกผู้หญิงคนหนึ่ง โดยเธอวางยาแก่ชายทั้ง 4 คน อันนำไปสู่การเสียชีวิตของชายสูงวัยหนึ่งในจำนวนนั้น⁴ ในส่วนของประเทศอังกฤษ สมาคมของผู้ประกอบกิจการสถาบันการเงินในอังกฤษ (UK Finance) ได้ออกมาเผยแพร่ข้อมูลว่าในช่วงที่ผ่านมาของวิกฤตการณ์ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งทำให้มีผู้คนต้องใช้พื้นที่สังคมออนไลน์ในการทำงาน หรือพบปะผู้คนมากขึ้น หนึ่งในนั้นคือการหาคู่ทางออนไลน์ อันเนื่องมาจากมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ก็ทำให้พบว่ามีผู้คนจำนวนมากที่ตกเป็นเหยื่อของความสัมพันธ์เชิงหลอกลวง พบว่า ร้อยละ 38 ของผู้หาคู่ทางออนไลน์ พบเจอการถูกขโมยเงิน และหนึ่งในนั้นก็ยอมรับว่าได้ให้เงินแก่ผู้ขโมยนั้นไป ซึ่งนับเป็นมูลค่ากว่า 15 ล้านปอนด์ หรือราว 660 ล้านบาท ในทวีปเอเชียอย่างประเทศญี่ปุ่นก็พบว่า ในปีพุทธศักราช 2563 มีผู้ตกเป็นเหยื่อจากการถูกหลอกลวงทางความรักเพิ่มมากขึ้น

3. Rebecca Cole, “A qualitative investigation of the emotional, physiological, financial, and legal consequences of online romance scams in the United States”, *Journal of Economic Criminology*, (2024), 2. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2949791424000605>.

4. AP News, *Woman accused of drugging and robbing older men in a deadly romance scheme*, Online, <https://apnews.com/article/deadly-romance-scam-d0229b7733c6dd0dd3bbc2b2d83b1c5f>. [12 June 2025].

จากปีพุทธศักราช 2562 และเพียงช่วง 4 เดือนแรกของปีพุทธศักราช 2564 กลับมีผู้ตกเป็นเหยื่อจำนวนเท่ากับผู้ตกเป็นเหยื่อในปีพุทธศักราช 2563 ตลอดทั้งปีอีกด้วย⁵

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ปัญหาการหลอกลวงทางความรักในโลกออนไลน์ นั้น ไม่ได้เป็นเพียงปัญหาที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาแต่เพียงประเทศเดียวเท่านั้น แต่ยังพบว่าต่างประเทศก็ยังพบปัญหาดังกล่าวเช่นกัน ปัญหาการหลอกลวงทางความรัก หรือความสัมพันธ์เชิงหลอกลวง (Romance Scam) เป็นการหลอกลวงเพื่อให้เกิดความรัก หรือความเชื่อใจของเหยื่ออันนำไปสู่การหลอกลวงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ หรืออาศัยความสัมพันธ์นั้นมาเอาเปรียบเหยื่อ แม้ว่าการศึกษาส่วนใหญ่จะศึกษาในฐานะที่ผู้หญิงเป็นเหยื่อของความสัมพันธ์เชิงหลอกลวง แต่ก็มีเหยื่ออีกไม่น้อยที่เป็นผู้ชาย ที่ได้รับผลกระทบต่อความสัมพันธ์เช่นกัน

บทความนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ผลกระทบของผู้ชายเป็นผู้ถูกระทำในฐานะ “เหยื่อ” (Victim) ของการถูกหลอกลวง โดยการศึกษาในระบบปิตาธิปไตย (Patriarchy) ว่าเหตุใดผู้ชายจึงตกเป็นเหยื่อทั้ง ๆ ที่ระบบปิตาธิปไตยที่มีทัศนะว่า ผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแกร่ง หรือมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง และศึกษาผ่านกรอบแนวคิดจริยศาสตร์เชิงกรณียธรรม (Deontological Ethics) ของ อิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) ซึ่งเน้นการกระทำบนพื้นฐานของหน้าที่ศีลธรรมต้องปราศจากข้อแม้ การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั้งของตนเอง (Duties to Oneself) และหน้าที่ต่อผู้อื่น (Duties to Others) อีกทั้งการไม่ใช้มนุษย์เป็นเครื่องมือ (End in Itself) ในการบรรลุวัตถุประสงค์

2. ระบบปิตาธิปไตย (Patriarchy)

ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในโลกสังคมออนไลน์ แนวคิดที่มีความสำคัญในการศึกษาคือ แนวคิดของระบบปิตาธิปไตย เป็นระบบที่ผู้ชายเป็นใหญ่อันเป็นรากฐานทางสังคมที่มีมาช้านานในแถบทวีปเอเชีย ที่จะพบเห็นการกดขี่ทางเพศ ความรุนแรง การทารุณกรรมทางเพศ ต่อเพศหญิง หรือพิธีกรรมทางศาสนาที่ผู้ชายจะเป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ แม้กระทั่งการสร้างภาพลักษณ์ว่า ผู้หญิงเป็นผู้มีมลทิน

5. Windwalk_Jupiter, 'Romance Scam' ภัย 'คนเหงา' ยุคดิจิทัล เมื่อ 'ความรัก' กลายเป็นเครื่องมือของมิจฉาชีพ, ออนไลน์, <https://blog.cofact.org/digital-thinkers-sep3>. [12 มิถุนายน 2568].

สภปรก หรือแม้กระทั่งสร้างมายาคติ หรือสร้างความคิดให้แก่เพศหญิงว่าไม่มีทางที่จะเหนือกว่าเพศชายได้⁶ ถึงแม้ว่าแนวคิดระบบปิตาธิปไตยที่มีผู้ชายเป็นใหญ่ และส่งผลกับผู้หญิงในลักษณะของการกดขี่ข่มเหงให้อยู่ภายใต้การปกครองของผู้ชาย แต่ในขณะเดียวกัน R.W. Connell⁷ ได้เสนอว่า ระบบปิตาธิปไตยไม่ได้ส่งผลแก่ผู้หญิงแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันระบบดังกล่าวยังส่งผลต่อผู้ชายด้วยเช่นกัน นั่นคือการเป็นการสร้างผู้ชายในอุดมคติ (hegemonic masculinity) ซึ่งหมายความว่าระบบปิตาธิปไตยไม่ได้มีไว้กดขี่ผู้หญิงแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้นก็เป็นการกดขี่ผู้ชายที่ไม่ใช่ผู้ชายในอุดมคติด้วย โดย R.W. Connell ได้แบ่งผู้ชายออกเป็น 4 แบบ ได้แก่

1. **ความเป็นชายแบบเจ้าโลก (Hegemony)** เป็นกลุ่มผู้ชายที่มีอำนาจทางสังคม หรือมีชื่อเสียงในสังคม เป็นชายผู้มีอำนาจเหนือผู้อื่น เช่น ดารา นักการเมือง ทหาร เป็นต้น ซึ่งนับเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับประชากรชายทั้งหมด

2. **ความเป็นชายแบบรอง (Subordination)** เป็นกลุ่มชายที่มีความบอบบาง อ่อนไหว เปราะบาง ขี้อาย ขี้โรค ขี้กลัว ลุกแหว่ง ขี้แพ้

3. **ความเป็นชายแบบผู้ชายผู้สมรู้ร่วมคิด (Complicity)** ถือเป็นกลุ่มใหญ่ในสังคมที่จะมีความประสงค์จะเป็นชายในแบบ Hegemony แต่ไม่สามารถทำได้จึงทำได้แค่การเลียนแบบชายกลุ่ม Hegemony

4. **ความเป็นชายแบบชายชายขอบ (Marginalization)** จะเป็นชายที่ถูกตีค่าไปตามบริบท ที่จะไปสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นทางสังคม ชาติพันธุ์ สีผิว วรรณะ และกลุ่มเกย์ที่ปิตาธิปไตยตีค่าว่าขาดความเป็นชาย อันเป็นชายชายขอบที่ต่ำที่สุด⁸

6. อนันตญา ตั้งประสมสุข, “สังคมปิตาธิปไตยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ภาพสะท้อนบุรุษมีอำนาจและสิทธิเหนือสตรีจากการศึกษาละครไทยในช่วงปี พ.ศ. 2560–2564 กรณีศึกษา ละครเรื่องเมีย 2018, ภาคนิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา, (คณะศิลปศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2564), 1.

7. Connell, R. W., *Masculinities*, (California: University of California Press, 2005), 77. https://lulpmi.lv/files/2020/Connell_Masculinities.pdf.

8. Chanan Yodhong, น้ำตาผู้ชาย น้ำลายหมาบ้า : สองบุคลิกปิตาธิปไตยและประชาธิปไตยไทย, ออนไลน์, <https://thematter.co/thinkers/tears-of-toxic-masculinity/>. [11 มิถุนายน 2568].

จะเห็นว่า ระบบปิตาธิปไตยนั้นไม่ได้เป็นระบบที่ทำให้ผู้ชายเป็นใหญ่และกดขี่ผู้หญิงเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ในขณะเดียวกันระบบดังกล่าวก็ยังเป็นการกดขี่ผู้ชายด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นชายที่อ่อนแอ ขี้โรค ขี้แพ้ ขี้กลัว เพราะสุดท้ายจะถูกจัดว่าเป็นผู้ชายแบบรอง หรือผู้ชายชายขอบ แต่ความคาดหวังของผู้ชายส่วนใหญ่ในสังคมที่เป็นแบบผู้ชายผู้สมรู้ร่วมคิดนั้นหวังจะเป็นในแบบแรกคือ ความเป็นชายแบบเจ้าโลก และหวาดกลัวที่จะเป็นชายกลุ่มอื่น จึงต้องปิดบังซ่อนเร้นความอ่อนแอ หรือความเปราะบางของตนเอง

The Patriarchal Dilemma ภาวะที่ผู้ชายก็ตกเป็นเหยื่อของระบบปิตาธิปไตย จากที่กล่าวมาของผู้ชายทั้ง 4 แบบ จะเห็นว่า ผู้ชายในอุดมคติตามทัศนะของ R.W.Conell นั้นเป็นกลุ่มผู้ชายที่มีเพียงน้อยนิดในระบบของสังคมที่เป็นผู้ชายที่มีอำนาจ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ชายแบบที่หวังจะเลียนแบบ หรือดิ้นรนเพื่อที่จะเป็นผู้ชายในกลุ่มแรกเพื่อหลีกเลี่ยงการเป็นเหยื่อ และเป็นชายในอุดมคติ แต่ในทางกลับกันกลุ่มผู้ชายที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นชายแบบเจ้าโลก ก็ไม่ใช่จะไม่ตกเป็น “เหยื่อ” เสมอไป เช่นกรณีของ Johnny Depp กับ Amber Heard ที่เป็นคู่กรณีมีการดำเนินคดีความในการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและคำพูด ซึ่งผู้คนในเวลานั้นต่างมีความเห็นไปในทางเดียวกันคือ เลือกที่จะเข้าข้าง Amber Heard ในฐานะของ “เหยื่อ” ผู้ถูกกระทำ และการได้เปรียบทางเพศสภาพที่เป็นเพศหญิง เป็นเพศที่อ่อนแอกว่าเพศชาย ง่ายต่อการถูกคุกคาม กดขี่ ข่มเหง ทำให้สังคมได้ตัดสินใจอย่างสิ้นเชิงในเวลานั้นว่า Amber Heard เป็นผู้ถูกกระทำซึ่งทำให้ Johnny Depp ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงในเรื่องของการทำงานช่วงเวลานั้นที่ทำให้เขาถูกถอดออกจากภาพยนตร์หลายเรื่อง แต่สุดท้ายเมื่อการลุกขึ้นสู้คดีของ Johnny Depp ในชั้นศาล ทำให้พบความจริงว่าผู้ที่เป็น “เหยื่อ” หรือผู้ถูกกระทำนั้นกลับเป็น Johnny Depp เสียเอง⁹ ซึ่งประเด็นดังกล่าวก็เปรียบเสมือนการตั้งคำถามแก่สังคมว่า การที่ Amber Heard ใช้ความอ่อนแอของเพศหญิง และใช้ความแข็งแกร่งของเพศชายมากล่าวหา Johnny Depp ทำให้ตนเองเป็นผู้ถูกกระทำในฐานะเหยื่อ ทั้งที่ความจริงแล้วเหยื่อที่แท้จริงคือ Johnny Depp นั้นต่อไปสังคมจะ

9. จณิสตา ธนารักษ์, *The Patriarchal Dilemma: ในโลกที่ชายเป็นใหญ่ ผู้ชายเองก็ตกเป็นเหยื่อ*, ออนไลน์, <https://thepotential.org/life/the-patriarchal-dilemma/>. [17 พฤษภาคม 2022].

ไว้ใจผู้หญิงได้หรือไม่ ? หรือผู้หญิงอาจไม่ได้เป็นผู้ถูกระทำเสมอไป ผู้ชายก็อาจจะ เป็นเหยื่อหรือถูกระทำได้เช่นกัน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า หลายกรณีศึกษาที่เพศชายตกเป็นเหยื่อของการ โดนทารุณกรรม การโดนทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่ไม่สามารถที่จะ แสดงออกมาได้เนื่องจากบริบททางสังคม หรือโครงสร้างทางสังคมได้มีการกำหนด ไว้ว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแกร่ง เป็นผู้นำ มากกว่าผู้หญิงในหลากหลายด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านอารมณ์ ร่างกาย หรือจิตใจ ซึ่งทำให้ผู้ชายเหล่านั้นต้องปกปิดความอ่อนแอ หรือ ความอ่อนไหวของตนไว้ เช่น ในบทความเรื่อง “ถ้าผู้ชายร้องไห้ไม่เป็น” เหยื่อผู้ชาย กับความรุนแรงและการล่วงละเมิดในครอบครัว¹⁰ จะพบว่า ความรุนแรงในครอบครัว ในฐานะที่ผู้ชายตกเป็นเหยื่อของการกระทำได้ถูกมองข้ามไป เนื่องจากโครงสร้างทาง สังคม หรือมุมมองทางเพศ ที่ทำให้เพศชายต้องเข้มแข็ง ห้ามอ่อนแอ ห้ามร้องไห้ ห้าม อ่อนไหว แต่ท้ายที่สุดผู้ชายก็ได้รับผลกระทบในเรื่องดังกล่าวไม่แพ้ผู้หญิงเช่นกัน เช่น จากข้อมูลของ National Center for Injury Prevention and Control พบว่าผู้ชาย ที่เป็นเกย์ร้อยละ 26 และไบเซ็กชวลร้อยละ 37 เคยเผชิญกับความรุนแรงในลักษณะ ดังกล่าว ดังนั้นสังคมควรตระหนักและให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียมต่อผู้ชายและ ผู้หญิงในฐานะของ “เหยื่อ” ที่ถูกระทำ

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ระบบปิตาธิปไตย ที่มีระบบความคิดสำคัญคือ ชายเป็นใหญ่เป็นระบบที่ถูกวางไว้ว่าเพศชายต้องเหนือกว่าเพศหญิง ทำให้หลายคนยังมองว่า ระบบดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้หญิงอยู่ใต้การปกครอง หรืออยู่ใต้การควบคุมของผู้ชาย แต่ในขณะเดียวกันระบบปิตาธิปไตยนั้นยังมีข้อโหวอยู่มาก เนื่องจากระบบดังกล่าว ก็ทำให้เพศชายได้รับผลกระทบเช่นกันในฐานะเหยื่อไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงที่ใช้ระบบปิตา ธิปไตย มาเป็นเครื่องมือในการกล่าวหา หรือทำร้ายเพศชาย เนื่องจากภาพลักษณ์ หรือ บทบาททางสังคมของเพศชายนั้นถูกวางไว้ว่าแข็งแกร่งกว่าเพศหญิง จึงทำให้เห็นว่าภาพ ลักษณ์ของเพศหญิงที่อ่อนแอ จะต้องถูกระทำในฐานะ “เหยื่อ” จากการกระทำของ

10. วิจิตร แผ่นทอง และคณะ, “ถ้าผู้ชายร้องไห้ไม่เป็น” เหยื่อผู้ชายกับความรุนแรงและการล่วงละเมิด ในครอบครัว “Man don’t cry”: Male victims of domestic violence and abuse in family”, วารสารพุทธจิตวิทยา, ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (2565), 99–114.

เพศชายมากกว่าที่เพศชายจะเป็นฝ่ายถูกกระทำเสียเองในฐานะ “เหยื่อ” ซึ่งในขณะที่เดียวกัน ระบบบิดาธิปไตยที่ผู้ชายต้องเป็นใหญ่ มีภาวะผู้นำ มีเหตุผล ก็ทำให้ผู้ชายหลายคนต้องปิดบังอำพราง ความอ่อนแอ ความอ่อนไหว ของตนเองไว้ ไม่สามารถเรียกร้อง หรือร้องไห้ให้ใครเห็นได้ เพราะภาพลักษณ์ของเพศชายที่ต้องเข้มแข็ง และไม่แสดงความอ่อนแอให้ใครเห็น

3. จริยศาสตร์เชิงกรณีธรรม ของ อิมมานูเอล คานท์

ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ แนวคิดที่มีความสำคัญคือ จริยศาสตร์เชิงกรณีธรรม ของ อิมมานูเอล คานท์ เพื่อใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ การกระทำของผู้กระทำ/ผู้หลอกลวง (Scammer) และผู้ถูกระทำ/เหยื่อ (Victim) ซึ่งมีหลักการสำคัญดังนี้ คานท์มีทัศนะว่า การกระทำที่ดีต้องมาจากหน้าที่ ซึ่งหน้าที่เหล่านั้นต้องปราศจากอารมณ์ความรู้สึก ถึงแม้ว่าอารมณ์ความรู้สึกเหล่านั้นจะเป็นในแง่ดีก็ตาม อาทิ ความเมตตา ความรัก ความกรุณา¹¹ และหลักศีลธรรมต้องเป็นสิ่งที่แน่นอนตายตัวและไร้เงื่อนไข ถึงแม้ว่าการกระทำเหล่านั้นจะส่งผลในทางลบก็ตาม อันเนื่องมาจากการกระทำตามหน้าที่หรือการกระทำที่ดีย่อมมีดีในตัวของมันเอง ไม่ได้เกี่ยวกับปัจจัย หรือผลใด ๆ ทั้งสิ้น และหลักศีลธรรมตามทัศนะของคานท์ ต้องมาจากเจตนาที่ดี (Good Will) นั่นคือการกระทำตามหน้าที่ ซึ่งการทำหน้าที่นั้นไม่ใช่การกระทำตามหน้าที่ตามตำแหน่ง เช่น ทหาร ตำรวจ หรือสถานะทางสังคม เช่น พ่อ แม่ ลูก แต่เป็นหน้าที่ของมนุษย์ หรือทำการกฎแห่งศีลธรรม ซึ่งกฎศีลธรรมดังกล่าวต้องเป็นกฎสากล (Categorical Imperative)¹²

กฎสากล หรือกฎคำสั่งเด็ดขาด เป็นกฎสากลที่มนุษย์ทุกคนพึงปฏิบัติได้เหมือนกัน โดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทั้งสิ้น และอีกประการหนึ่งคือ จงอย่าปฏิบัติต่อมนุษย์ผู้อื่นในฐานะเครื่องมือ เพื่อเป้าหมาย หรือประโยชน์บางอย่าง (End in Itself) คานท์มีทัศนะว่า มนุษย์ทุกคนมีค่าเท่ากัน อยู่ในกฎทางศีลธรรมเดียวกัน ในการกระทำตาม

11. วคิน อินทสระ, จริยศาสตร์, (กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์, 2518), 347.

12. วิทย์ วิศุทเวทย์, ปรัชญาทั่วไป : มนุษย์ โลก และความหมายของชีวิต, (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2536), 163–166.

กฎศีลธรรม และกฎสากลต้องคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ ถึงแม้ว่าการกระทำที่อาศัยมนุษย์เป็นเครื่องมือจะให้เกิดผลประโยชน์มากเพียงใด ก็ถือว่าผิดกฎศีลธรรมของคานท์ อันเนื่องมาจากการลดทอนคุณค่าของความเป็นมนุษย์¹³

จากการศึกษาพบว่า จริยศาสตร์เชิงกรณีธรรม ของ อิมมานูเอล คานท์ นั้นได้แบ่งหลักจริยธรรมได้ 2 ประการ ดังนี้

หลักจริยธรรมที่ 1 ความเป็นหลักสากล หรือกฎคำสั่งเด็ดขาดในหลักจริยธรรมนี้ คานท์มีความเห็นว่า การกระทำที่ดี หรือการกระทำที่ถูกต่อนั้นต้องมาจากเจตนาที่ดี ซึ่งการกระทำนั้นต้องมาจากการกระทำตามหน้าที่โดยการกระทำตามหน้าที่ต้องไม่คำนึงถึงผลที่ตามมาเป็นการทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ และการกระทำเหล่านั้นต้องปราศจากอารมณ์ความรู้สึกคานท์เชื่อว่า การกระทำตามหน้าที่นั้นเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เป็นสากลได้ ซึ่งสิ่งเหล่านั้นจะเป็นการทำถูกกฎจริยธรรม (Moral Laws) แต่หากการกระทำเหล่านั้นไม่สามารถทำให้เป็นสากลได้ ก็ถือว่าผิดกฎจริยธรรม¹⁴ หรืออาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎสากลนั้นต้องเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงปฏิบัติได้เหมือนกัน และกฎทางจริยธรรมต้องเป็นไปตามกฎสากลที่ทุกคนพึงปฏิบัติได้หากมนุษย์ไม่สามารถปฏิบัติหรือกระทำได้ คานท์ไม่นับว่าเป็นกฎสากล และผิดกฎจริยธรรม ซึ่งหน้าที่ตามที่กล่าวมานั้น ตามทัศนะของคานท์นั้นต้องเป็นทั้งหน้าที่ต่อตนเอง และหน้าที่ต่อผู้อื่น

หลักจริยธรรมที่ 2 คุณค่าของมนุษย์ (Human dignity) คือ การที่มนุษย์จะไม่ปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะของเครื่องมือ เหตุผลที่ทำให้คานท์เสนอความคิดดังกล่าวก็มาจากที่คานท์มีความเห็นว่า มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าในตนเอง (Intrinsic Worth) เพราะมนุษย์มีความเป็นเหตุเป็นผล (Rationality)¹⁵ ดังนั้นการที่มนุษย์ถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเป้าหมายบางสิ่งบางอย่างก็เหมือนการละเมิดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ หรือ

13. นวгу แซ่ตั้ง, *ความเป็นมนุษย์ในจริยศาสตร์สมัยใหม่ : บทวิเคราะห์จากจริยศาสตร์ของ คานท์*. (Humanism in modern ethics: analysis from Kant), ออนไลน์, https://www.academia.edu/analysis_from_Kant_. [13 มิถุนายน 2568].

14. วิทย์ วิศทเวทย์, *จริยศาสตร์เบื้องต้น : มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม*, (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2540), 126–127.

15. วิทย์ วิศทเวทย์, *จริยศาสตร์เบื้องต้น : มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม*, 132–133.

ลดทอนความเป็นมนุษย์ เนื่องจากไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนคนนั้น ถึงแม้ว่าการกระทำเหล่านั้นจะเป็นไปเพื่อสังคมส่วนรวม หรือมนุษย์หมู่่มากก็ตาม

4. ระบบปิตาธิปไตยกับความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ที่ผู้ชายตกเป็นเหยื่อ

ภายใต้โครงสร้างทางสังคมที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบปิตาธิปไตย (patriarchy) เพศชายมักถูกกำหนดบทบาทในฐานะผู้มีอำนาจ แข็งแกร่ง มีเหตุผล และสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยกรอบคิดเชิงวัฒนธรรมนี้ ส่งผลให้สังคมโดยรวมมีแนวโน้มมองว่า เพศชายคือ “ผู้กระทำ” มากกว่าเป็น “ผู้ถูกกระทำ” ซึ่งเป็นการมองข้ามบริบทของความเปราะบางของผู้ชายในฐานะ “เหยื่อ” ที่มีอยู่จริงในหลากหลายสถานการณ์ โดยเฉพาะในบริบทของความสัมพันธ์ที่ไม่สมดุล

หนึ่งในปัญหาที่สะท้อนให้เห็นช่องโหว่ดังกล่าวอย่างชัดเจน คือ ความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับโลก รวมถึงในสังคมไทย โดยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถิติเชิงปริมาณจากหน่วยงานรัฐ การวิจัยเชิงสังคม หรือรายงานข่าวสารต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้แล้วในส่วนของบทนำ ล้วนชี้ให้เห็นว่าผู้ชายจำนวนไม่น้อยตกเป็นเหยื่อของความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นมีตั้งแต่ทรัพย์สิน ความมั่นคงทางจิตใจ ไปจนถึงในบางกรณีที่รุนแรงถึงขั้นนำไปสู่การสูญเสียชีวิต เช่น กรณีของของนายแดนนี่ ชายชาวเกาหลีใต้ที่ตกเป็นเหยื่อของกลลวงในลักษณะ Romance Scam กับหญิงไทยที่รู้จักกันในเมืองพัทยาเมื่อปี ค.ศ. 2020 สะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางของผู้ชายในบริบทความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงทางอารมณ์ หญิงผู้ก่อเหตุได้สร้างเรื่องราวส่วนตัวที่เต็มไปด้วยความเศร้า เช่น การประสบอุบัติเหตุ ความสูญเสียในครอบครัว และการเจ็บป่วยจากโรคมะเร็ง เพื่อเร้าอารมณ์ความเห็นอกเห็นใจและชักจูงให้ผู้เสียหายโอนเงินช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง รวมเป็นมูลค่ากว่า 10 ล้านบาท¹⁶

16. Petch Petpailin, *Pattaya bar girl scams 10 million baht from South Korean man*, ออนไลน์, <https://thethaiger.com/news/pattaya/pattaya-bar-girl-scams-10-million-baht-from-south-korean-man>. [5 สิงหาคม 2568].

จากที่กล่าวมานี้สะท้อนถึงความจำเป็นที่สังคมต้องทบทวนบทบาททางเพศ และให้ความสำคัญกับประเด็นความเปราะบางของเพศชายในเชิงโครงสร้างอย่างจริงจัง

ภายใต้ระบบปิตาธิปไตย ผู้ชายที่ถูกคาดหวังให้เป็นผู้ชายในอุดมคติ ความคาดหวังนี้ถูกฝังลงในระบบโครงสร้างทางสังคม เมื่อผู้ชายถูกกระทำในฐานะ “เหยื่อ” จึงเลือกที่จะปิดบัง อำพราง ซ่อนเร้น ในสิ่งที่ตนถูกกระทำ เพราะหากผู้ชายเหล่านั้นเปิดเผยในสิ่งที่ตนถูกกระทำนั้นเท่ากับว่า ผู้ชายคนนั้นได้ล้มเหลวในฐานะของความเป็นชาย¹⁷ จะเห็นได้ว่าระบบปิตาธิปไตย ถือเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structural Violence) ที่สร้างความเจ็บปวดให้กับผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อของการถูกหลอกแต่ต้องปิดบังไว้ เพราะเกรงว่าจะนำมาซึ่งความอับอาย หรือเป็นผู้ล้มเหลวทางสังคมที่ระบบปิตาธิปไตยได้กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้ชายหลายคนที่เป็นเหยื่อจึงเลือกที่จะปิดบังความผิดพลาดของตน เพื่อไม่เป็นที่อับอาย หรือกลายเป็นเรื่องขำขันของผู้คนในสังคมที่ชอบมีทัศนคติว่า เป็นผู้ชายเหตุใดจึงโดนผู้หญิงหลอก ในอีกกรณีหนึ่งคือ ผู้ชายที่ตกเป็นเหยื่อ และรู้ว่าตนนั้นกลายเป็นเหยื่อแต่เลือกที่จะดำเนินความสัมพันธ์นั้นต่อไป อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการหรือความปรารถนาที่จะได้รับความรัก ถึงแม้ความรักที่เขาได้รับจะเป็นความรักที่ไม่เป็นความจริงแต่อย่างไร และผู้ชายเองก็เข้าใจและยอมรับเรื่องนี้เป็นอย่างดี ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเปราะบาง (vulnerability) ที่โดนกระทำทั้งจากผู้หลงกลวง และจากโครงสร้างทางสังคม

สิ่งที่น่าสนใจจากความสัมพันธ์เชิงหลอกกลวงในสังคมออนไลน์ จะทำให้เห็นว่าระบบปิตาธิปไตยในปัจจุบันนี้อาจถึงจุดการเปลี่ยนแปลง หรือเกิดความท้าทายต่อระบบปิตาธิปไตย เนื่องจากความสัมพันธ์เชิงหลอกกลวงที่ผู้ชายเป็นผู้ถูกกระทำจากเพศหญิง หรือการที่ผู้หญิงใช้ช่องโหว่ของระบบปิตาธิปไตยเป็นเครื่องมือในการจัดการกับเพศชาย อาจแสดงให้เห็นถึงการที่ผู้หญิงมีอำนาจเหนือชายผ่านเครื่องมือหรือกลไกบางอย่างไม่ว่าจะเป็นการใช้ความรักเป็นเครื่องมือ การสร้างตัวตนปลอม

17. Kimmel, M. Guyland: *The perilous world where boys become men*, (New York: Harper, 2008), 42–43. https://www.academia.edu/108380687/Guyland_The_Perilous_World_Where_Boys_Become_Men.

การเรียกร้องความสนใจ การทำตนให้ดูน่าสงสาร ทำให้ความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ จึงกลายเป็นจุดทำทนายหนึ่งต่ออำนาจทางเพศ

กรณีของ Romance Scam เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการเป็นผู้ถูกกระทำ ซึ่งผู้กระทำมักสวมรอยเป็นคู่รักเพื่อสร้างความเชื่อใจและหลอกล่อให้โอนเงิน ความเปราะบางของเหยื่อไม่ได้จำกัดเฉพาะเพศหญิงเท่านั้น หากแต่ผู้ชาย โดยเฉพาะในบริบทของสังคมชายเป็นใหญ่ ก็สามารถตกเป็นเหยื่อได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะกรอบความคาดหวังทางเพศที่กดทับให้เพศชายต้องแสดงออกถึงความเข้มแข็ง ส่งผลให้ผู้ชายจำนวนมากน้อยไม่กล้าเปิดเผยตนว่าเป็นผู้เสียหาย และยังทำให้การช่วยเหลือทางกฎหมายและสังคมขาดประสิทธิภาพในการเข้าถึงเหยื่อเพศชายอย่างเหมาะสม

5. จริยศาสตร์เชิงกรณียธรรม (Deontological Ethics) กับความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ที่ผู้ชายตกเป็นเหยื่อ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ที่ผู้ชายตกเป็นเหยื่อผ่านแนวคิดจริยศาสตร์เชิงกรณียธรรม ของ อิมมานูเอล คานท์ สามารถแยกออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ (1) ผู้กระทำ/ผู้หลอกลวง (2) ผู้ถูกกระทำ/เหยื่อ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. **ผู้กระทำ/ผู้หลอกลวง** ซึ่งในการวิเคราะห์นี้จะกล่าวถึงผู้หญิงเป็นหลัก ตามความเห็นของคานท์จะเห็นว่า ทุกการกระทำของมนุษย์นั้นต้องยึดหลักของหน้าที่ และต้องเป็นกฎสากล กล่าวคือ ทุกการกระทำของมนุษย์ต้องยึดหลักของหน้าที่ ซึ่งหน้าที่ในที่นี้จะต้องเป็นหน้าที่ของความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่หน้าที่ตามสถานภาพ หรือหน้าที่ทางสังคม จึงจะเป็นกฎสากล หรือเป็นกฎทางศีลธรรม การกระทำที่ดีคือ การทำตามหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลว่าจะให้ผลในทิศทางใด และการกระทำที่ดีต้องปราศจากอารมณ์ความรู้สึก ถึงแม้ว่าความรู้สึกนั้นจะเป็นความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความเมตตา การช่วยเหลือ ความกรุณา ก็ตาม ซึ่งจะเห็นว่า ผู้กระทำ/ผู้หลอกลวง ที่ใช้ความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์ นั้น ได้ละเมิดกฎทางศีลธรรมอย่างสิ้นเชิง อันเกิดจากการกระทำที่ไม่จริงใจ (lack of honesty) อันไม่เป็นกฎสากล เพราะถ้าหากเป็นกฎสากลนั้น มนุษย์ทุกคนต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน หากมนุษย์ทุกคนใช้ความไม่จริงใจเป็นกฎสากลก็จะเท่ากับว่ามนุษย์ก็จะหลอกลวงซึ่งกันและกัน อันนำมาซึ่งความวุ่นวาย

ทางสังคมเนื่องจากมนุษย์ต่างก็จะไม่ไวใจซึ่งกันและกัน สังคมก็จะไร้ศีลธรรม ในอีกประการหนึ่งคือ การที่ผู้หญิงอาศัยความสัมพันธ์เพื่อหลงกลวง ด้วยการให้ความหวัง การให้ความรัก อันนำมาซึ่งการหาผลประโยชน์ เพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเอง จากการกระทำดังกล่าว คือ การที่มนุษย์ปฏิบัติต่อมนุษย์ผู้อื่นในฐานะของเครื่องมือ การที่ผู้กระทำ/ผู้หลงกลวง ได้ใช้เหยื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์เช่น ทรัพย์สิน ชื่อเสียง สถานะทางสังคม ถือเป็นการลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ (เหยื่อ) จึงผิดหลักจริยธรรมของคานท์

2. **ผู้ถูกกระทำ/เหยื่อ** ซึ่งในบทวิเคราะห์นี้จะกล่าวถึงผู้ชายเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น 2 กรณี

กรณีที่ 1 ผู้ชายไม่รู้ว่าตนเองโดนหลอก อันเนื่องมาจากการรู้ไม่เท่าทันกลอุบายของอีกฝ่าย ในกรณีนี้คานท์ มองว่า การกระทำของพวกผู้ถูกกระทำนั้นจะไม่ผิดกฎทางศีลธรรม ถ้าหากกระทำเหล่านั้นประกอบไปด้วยเจตนาดี เช่น การโอนเงินผ่านแอปพลิเคชัน การให้ความช่วยเหลือ โดยที่การกระทำนั้นจะต้องไม่หวังอะไรกลับมา ในขณะที่เดียวกันถ้าหากผู้ถูกกระทำนั้นให้การช่วยเหลือ เพื่อหวังจะได้บางสิ่งบางอย่างจากคนคนนั้น เช่น การจ่ายเงิน การให้ความช่วยเหลือ และการสร้างบุญคุณ เพื่อให้ได้มาซึ่งจะได้ร่วมหลับนอน หรือการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงคนนั้น คานท์จะมองว่าผิดกฎศีลธรรมทันที แต่หากการช่วยเหลือ หรือการกระทำนั้นไม่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างเป็นเพียงแค่การกระทำตามหน้าที่ (หน้าที่ของความเป็นมนุษย์) โดยไม่หวังซึ่งผลบางสิ่งบางอย่าง จึงจะนับว่าเป็นการกระทำที่ดีตามทัศนะของคานท์ ถึงแม้ว่าผลที่ได้กลับมาจะเป็นการหลงกลวงของผู้กระทำก็ตาม

กรณีที่ 2 ผู้ชายที่รู้ว่าตนเองโดนหลอกแต่ยังดำเนินความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อไป โดยกรณีดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้หลายปัจจัย อาทิ ความเปลี่ยวเหงาในโลกออนไลน์ (Digital Loneliness) ความกลัว “สูญเสีย” มากกว่ากลัว “ถูกหลอก” หากเป็นในกรณีนี้ คานท์มีความเห็นว่า ผิดหลักของจริยธรรมเนื่องจากผู้ถูกกระทำรู้แล้วว่าตนเป็น “เหยื่อ” แต่ที่ยอมให้ผู้กระทำหลงกลวงต่อไปได้เท่ากับว่าผิดหลักของคานท์ในเรื่อง หน้าที่ต่อตนเอง คานท์มองว่ามนุษย์จะต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตัวเองกัน และไม่ใช้ผู้อื่นในฐานะเครื่องมือเพื่อประโยชน์บางสิ่งบางอย่าง แต่ในขณะ

เดียวกัน มนุษย์ก็จะต้องเคารพคุณค่า หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเอง (การไม่ใช้ตนเองเป็นเครื่องมือ) ด้วยเช่นกัน ดังนั้นการที่เหยื่อถูกหลอกซ้ำ หรือเต็มใจที่จะถูกหลอกเท่ากับว่าเหยื่อไม่เคารพคุณค่า หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเอง (ใช้ตนเองเป็นเครื่องมือ) เพราะถ้าหากผู้ถูกระทำเคารพความเป็นตนเอง ผู้ถูกระทำจะไม่ยอมตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำอันไม่เท่าเทียมซ้ำแล้วซ้ำเล่า (การถูกใช้เป็นเครื่องมือ) เป็นการละเมิดหน้าที่ต่อตนเอง ซึ่งผิดต่อหลักจริยธรรมของ อิมมานูเอล คานท์

6. สรุป

ประเด็นที่ 1 วิเคราะห์ระบบปิตาธิปไตยกับความสัมพันธ์เชิงหลอกลวงในสังคมออนไลน์

พบว่า ระบบปิตาธิปไตย ไม่ได้เป็นระบบที่ส่งผลกระทบต่อผู้หญิงแต่เพียงเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อเพศชายด้วยเช่นกัน อันมาจากระบบโครงสร้างทางสังคมที่สร้างภาพลักษณ์ให้แก่เพศชายที่ต้อง แข็งแรง เป็นผู้นำ ห้ามอ่อนแอ ห้ามอ่อนไหวหรือต่อสู้อย่างยอมตกเป็นเหยื่อ ดังนั้นการที่เพศชายต้องเป็นเหยื่อของการหลอกลวง จึงจะต้องปิดบังอำพรางสิ่งเหล่านั้นไว้ไม่ให้ใครรู้เพราะกลัวว่าหากมีผู้รู้ว่ตนโดนหลอก ก็จะทำมาซึ่งความอับอาย จากการขบขันของผู้คน และมันจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการล้มเหลว และเสียศักดิ์ศรีของความเป็นเพศชาย ดังนั้นเพศชายจึงเลือกที่จะเงียบ หรืออดทน

แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายและลำดับชั้นของบทบาทชายในสังคมภายใต้ระบบปิตาธิปไตย โดยชายภาพครอบงำ เป็นแบบอย่างที่มีอำนาจและได้รับการยอมรับสูงสุด สะท้อนความแข็งแกร่งและความเป็นผู้นำ ขณะที่ชายภาพร่วมมือ คือกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากระบบนี้แม้ไม่ได้แสดงลักษณะครอบงำอย่างเต็มที่ ชายภาพที่ถูกกลดสถานะ คือกลุ่มที่ถูกกดทับและมองว่าอ่อนแอ เช่น ชายเพศทางเลือก และชายภาพที่ถูกกีดกันทางสังคมหรือชาติพันธุ์ หมายถึงกลุ่มชายที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยอื่นนอกเหนือจากเพศ เช่น ชนชั้นหรือชาติพันธุ์ ซึ่งทั้งหมดสะท้อนความสัมพันธ์เชิงอำนาจและบริบทที่หลากหลายของชายภาพในสังคม จึงไม่กล้าแสดงออก

ประเด็นที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงหลงลงผ่านจริยศาสตร์เชิงกรรมธรรม ของ อิมมานูเอล คานท์

พบว่า การกระทำที่ดีต้องมาจากเจตนาที่ดี ซึ่งกล่าวถึงการกระทำตามหน้าที่ ไม่อาศัยอารมณ์ หรือความรู้สึก และไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา และการกระทำดังกล่าวต้องเป็นการกระทำตามกฎหมาย และการกระทำต้องเป็นการกระทำตามหน้าที่ทั้งต่อตนเอง และหน้าที่ต่อผู้อื่น

ดังนั้น ผู้กระทำ/ผู้หลงลง ทำผิดกฎจริยธรรมของคานท์อย่างชัดเจนเนื่องจากการหลงลงไม่ใช่กฎหมาย ซึ่งเป็นผิดทางศีลธรรม และการกระทำดังกล่าวยังเป็นการใช้มนุษย์ในฐานะเครื่องมือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

ในส่วนของผู้ถูกกระทำ/เหยื่อ ตามทัศนะของคานท์ ในกรณีที่หนึ่ง ผู้ชายไม่รู้ว่ตนเองโดนหลอก อันเนื่องมาจากการรู้ไม่เท่าทันกลอุบายของอีกฝ่าย โดยประเด็นแรกหากผู้ถูกกระทำนั้นช่วยเหลือผู้กระทำเพียงเพราะว่าต้องการให้ความช่วยเหลือ อันเป็นการกระทำตามหน้าที่ (หน้าที่ความเป็นมนุษย์) โดยการกระทำนั้นประกอบด้วยเจตนาที่ดี ถึงแม้ว่าช่วยเหลือไปแล้วตนเองจะกลายเป็นเหยื่อของผู้กระทำในฐานะเครื่องมือก็ตาม ผู้ถูกกระทำก็ไม่นับว่าผิดกฎจริยธรรมของคานท์ เพราะการกระทำตามหน้าที่ของคานท์นั้นไม่ต้องคำนึงถึงผลที่ตามมา หากแต่ถ้าผู้ถูกกระทำทำเพื่อหวังบางสิ่งบางอย่างเป็นการตอบแทนจากการช่วยเหลือ ผู้ถูกกระทำก็นับว่าผิดกฎจริยธรรมของคานท์ ส่วนกรณีที่สอง ผู้ชายที่รู้ว่าตนเองโดนหลอกแต่ยังดำเนินความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อไป ผู้ถูกกระทำถือว่าผิดหลักจริยธรรมของคานท์เนื่องจากไม่เคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของตนเอง เป็นการกระทำที่ละเมิดหน้าที่ของตนเอง

รายการอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. เปิดความเสี่ยง ‘รักออนไลน์’ อินเลิฟแบบไหน ไม่ถูกหลอก. ออนไลน์. <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/865858>. [12 กุมภาพันธ์ 2020].
- จณิสตา ธนาธรชัย. *The Patriarchal Dilemma: ในโลกที่ชายเป็นใหญ่ ผู้ชายเอง ก็ตกเป็นเหยื่อ*. ออนไลน์. <https://thepotential.org/life/the-patriarchal-dilemma/>. [17 พฤษภาคม 2022].
- นาวฏ แซ่ตั้ง. *ความเป็นมนุษย์ในจริยศาสตร์สมัยใหม่ : บทวิเคราะห์จากจริยศาสตร์ของ คานท์. (Humanism in modern ethics: analysis from Kant)*. ออนไลน์. https://www.academia.edu/analysis_from_Kant_. [12 กันยายน 2561].
- วศิน อินทสระ. *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์, 2518.
- วิจิตร แผ่นทอง และคณะ. “ถ้าผู้ชายร้องไห้ไม่เป็น” เหยื่อผู้ชายกับความรุนแรงและการล่วงละเมิดในครอบครัว “Man don’t cry”: Male victims of domestic violence and abuse in family”. *วารสารพุทธจิตวิทยา*. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (2565). 99–114.
- วิทย์ วิศทเวทย์. *จริยศาสตร์เบื้องต้น : มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2540.
- วิทย์ วิศทเวทย์. *ปรัชญาทั่วไป : มนุษย์ โลก และความหมายของชีวิต*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2536.
- อนันตญา ตั้งประสมสุข. “สังคมปิตาธิปไตยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ภาพสะท้อนบุรุษมีอำนาจและสิทธิเหนือสตรีจากการศึกษาละครไทยในช่วงปี พ.ศ. 2560–2564 กรณีศึกษา ละครเรื่องเมีย 2018”. *ภาคนิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา*. คณะศิลปศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2564.
- AP News. *Woman accused of drugging and robbing older men in a deadly romance scheme*. Online. <https://apnews.com/article/deadly-romance-scam-d0229b7733c6dd0dd3bbc2b2d83b1c5f>. [22 February 2025].

- Chanan Yodhong. น้ำตาผู้ชาย น้ำลายหมาบ้า: สองบุคลิกปิตาธิปไตยและประชาธิปไตยไทย. ออนไลน์. <https://thematter.co/thinkers/tears-of-toxic-masculinity/>. [21 พฤษภาคม 2019].
- Connell, R. W. *Masculinities*. California: University of California Press, 2005. https://lulfmi.lv/files/2020/Connell_Masculinities.pdf.
- Kimmel, M. *Guyland: The perilous world where boys become men*. New York: Harper, 2008. https://www.academia.edu/108380687/Guyland_The_Perilous_World_Where_Boys_Become_Men.
- Napaporn Panitchart. ดีอี เตือน! วาเลนไทน์ คนโสดระวัง “Romance Scam” เผยช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีคดีหลอกให้เปย์แล้วเททิ้ง สูญเงินกว่า พันล้านบาท. ออนไลน์. <https://www.thebangkokinsight.com/news/politics-general/general/1274272>. [14 กุมภาพันธ์ 2567].
- Petch Petpailin. *Pattaya bar girl scams 10 million baht from South Korean man*. ออนไลน์. <https://thethaiger.com/news/pattaya/pattaya-bar-girl-scams-10-million-baht-from-south-korean-man>. [24 ธันวาคม 2567].
- Rebecca Cole. “A qualitative investigation of the emotional, physiological, financial, and legal consequences of online romance scams in the United States”. *Journal of Economic Criminology*. (2024). <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2949791424000605>.
- Windwalk_Jupiter. ‘Romance Scam’ ภัย ‘คนเหงา’ ยุคดิจิทัล เมื่อ ‘ความรัก’ กลายเป็นเครื่องมือของมิจฉาชีพ. ออนไลน์. <https://blog.cofact.org/digital-thinkers-sep3>. [7 กันยายน 2022].